

פניית תשובה

"ויקחו לי תרומה" – אומר רש"י: "לי – משלי". כל העולם כולו, על כל אשר בו שייך לבוא עולם. כל מה שאנחנו עושים, תורמים, עוזרים, בעצם הכל שייך לבוא עולם שמזכה אותנו ובחסדיו מאפשר לנו לתת – משלו. וכך נאמר בפרקי אבות (פרק ג' משנה ז'): "רבי אלעזר איש ברתותא אומר, תן לו משלו, שאתה ושלך שלו. וכן בְּדוּד הוּא אֹמֵר (דה"א, כט) כִּי מִמֶּנּוּ הֵכֵל וּמִיָּדְךָ נִתְּנוּ לָךְ".

כאשר אנחנו נותנים תרומה – משל בורא עולם אנו נותנים. את הזהב, הכסף, הבדיל והעופרת לבניית המשכן – מאת ה' קיבלנו. וגם את המחשב וגם את המדפסת וגם את האור והקול והתנועה – הכל מאת ה' והכל של ה' ובכלים שנתן לנו ה' יתברך שואפים אנו לזכות לעשות את רצונו. זהו חסד גדול של בורא עולם שנותן לנו את המשאבים הנדרשים ומצווה עלינו להשתמש במשאבים אלו כדי לבנות לו דירה – משכן - בעולם הזה שלנו, כדי שתשרה שכינה אצלנו כאן בזה העולם. ויהי רצון שנזכה בקרוב ממש לראות את השראת השכינה בבית המקדש השלישי, במהרה בקרוב אמן ואמן.

שבת שלום! בבקשה לשמור על קדושת הגליון.

תורה

בציווי עשיית המנורה, למדנו הבורא יתברך שיש להתעקש לדבוק בו בכל מצב שהוא. טרם החורבן והגלות – ולאחריהם. בכל מצב שהוא עלינו לדבוק בו, "עד פירחה" – עד שיפרח העם שוב בהתגלות מלכות ה' – "מקשה", עלינו להתעקש לדבוק בו.

בהכנת כלי המשכן הקדושים מצאנו הוראה מיוחדת: "ועשית מנורת זהב טהור, מיקשה תיעשה המנורה, ירכה וקנה, גביעה, כפתוריה ופרחיה ממנה יהיו" (שמות כ"ה ל"א) וביאר רש"י: "כולה באה מחתיכה אחת".

בעשיית המנורה התקשה משה יותר מכל כלי המשכן, וכיוון שנתקשה אמר לו הקדוש ברוך הוא: טול כיכר זהב והשליכהו לאש והוציאהו. מה עשה משה? נטל כיכר זהב והשליכה לאש ואמר: "ריבונו של עולם, הרי הכיכר בתוך האש, וכשם שאתה רוצה שתיעשה – כך תיעשה המנורה", ומיד יצאה המנורה עשויה כתיקונה. (על פי מדרש תנחומא הישן פרשת בהעלותך)

מבאר רבי נתן מדרש זה, כי המנורה עניינה להכניס אור וקדושה בחיינו, ודבר זה, כלומר איך יזכו מגושים כמונו לאור וקדושה, היה קשה אפילו למשה רבינו, עד שה' בעצמו עזר לו בזה, וכמו כן אנו צריכים הרבה סיוע מלמעלה כדי לזכות לאור ה' בחיינו.

ועוד הוא מבאר, ש"מיקשה תעשה המנורה" מרמז על מידת העקשנות, שעדי שנזכה לאור ה' אנו צריכים עקשנות רבה וכלשונו (ליקוטי הלכות ברכת המזון ומים אחרונים ב' סעיף י"ב): "ומי שהתחיל מעט בעבודת ה' יודע זאת, שאי אפשר להיות איש ישראל באמת, כי אם על ידי עקשנות גדול. כי הרבה הרפתקאות ועליות וירידות צריכין לעבור על כל אחד ואחד, בלי שיעור. ואם לא יהיה עקשן גדול, לבלי להניח על ידי זה מעט עבודתו שהתחיל, אי אפשר לו שיישאר על עמדו.

וזה עיקר ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישראל. כי ה' יתברך מתפאר מאד בהעזות והעקשנות של איש הישראלי, שמפילין אותו בכל פעם והוא מתחזק בכל עת והוא עקשן גדול ואינו מניח להפיל עצמו בשום אופן".

ומה שכתוב במקום אחר בעניין המנורה: "עד ירכה, עד פרח – מיקשה", מבאר רבי נתן שעניין העקשנות צריך ללוות את האדם כל ימיו, "עד ירכה" כלומר עד הסוף והירך, "עד פירחה" עד שיפרח ויזרח לו אור ה' אליו הוא מקווה – "מיקשה", שצריך הרבה עזות ועקשנות לעמוד על שלו ולהמשיך להשתדל בעבודת ה' ככל יכולתו.

וגם מרמז הפסוק "עד ירכה" כלומר עד סוף הימים, שהוא עיקבתא דמשיחא, שמרומז במילת "ירך", ו"עד פירחה" עד שיפרח ויאיר אור הגאולה – "מיקשה", תהיה עיקר עצתו של עם ישראל להתעקש ולהמשיך לדבוק בקדושה.

"וצריך להיות עקשן גדול בעבודת ה', לבלי להניח את מקומו, דהיינו מקצת עבודתו שהתחיל, אף אם יעבור עליו מה. וזכור דבר זה היטב, כי תצטרך לזה מאד כשתתחיל קצת בעבודת ה'. כי צריך עקשנות גדול מאד מאד, להיות חזק ואמין, לאחוז עצמו לעמוד על עמדו אף אם מפילין אותו חס ושלום".
(ליקוטי מוה"ר"ן חלק ב' תורה מ"ח)

מקור: **לב הדברים**

פניית התשובה

דיני קדושת בית הכנסת, מתוך ילקוט יוסף.

א בתי כנסיות ובתי מדרשות נקראים "מקדש מעט", שנאמר, ואהי להם למקדש מעט-אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. ויש בהם קדושה. ולכן ראוי להזהר מאד בכבודם, ולנקותם היטב. ולשבת שם באימה וביראה, ולהדליק בהם נר תמיד לכבוד.

ב בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגים בהם שחוק וקלות ראש, ואותם הנוהגים שם שחוק וקלות ראש עליהם נאמר, מי ביקש זאת מיצדכם רמוס חצרי. ואסור לדבר שיחה בטלה בבית הכנסת. וחובה קדושה להשמר ביתר שאת וביתר עוז באיסור זה, שבעוונותינו הרבים נעשה כהיתר אצל הרבה בני אדם. וחובה קדושה על שומרי משמרת הקודש להוכיח ולהזהיר בנועם על כך. ובזוהר הקדוש הפליג מאד בעונש המדבר דברים בטלים בבית הכנסת, עד שאמרו שם שאין לו חלק באל-הי ישראל.

ג בתי כנסיות אין אוכלים בהם, ואין שותים בהם, ואין מטיילים בהם. אולם כשמתקיים שיעור בהלכה או באגדה בבית הכנסת, מותר לחלק לקהל כוס תה או קפה, לעוררם לשמיעת השיעור. ומותר לסעוד סעודה שלישית בבית הכנסת, כאשר אומרים שם דברי תורה. ומותר לאכול שם סעודת מצוה גם במשתה ויין וסעודה גדולה. ולפיכך הנוהגים כיום לעשות סעודת סיום מסכת בבית הכנסת, או סעודת ברית מילה וכדומה, מפני שהמקום מרווח, יש להם על מה שיסמוכו, ובלבד שלא ישתו שם הרבה יין או משקאות המשכרים, וכן ישמרו על קדושת המקום, ולא יבואו לידי ליצנות וקלות ראש חס ושלום. וכל שכן שימנעו מלבוא לשם חס ושלום בבגדי פריצות, וישמרו על הפרדה מוחלטת בין האנשים לנשים. ואם יש חדר צדדי המכיל את צבור המשתתפים, יש להעדיף לערוך שם את הסעודה שלישית. וכל סעודה שיש בה שיכרות, אין לעשותה בבית כנסת, אף שהיא של מצוה. ומותר לעשות סעודה בבית הכנסת בליל ההילולא של הצדיק, אם אומרים שם דברי תורה ודרשות לזכות את הרבים, ונמנעים מלשתות יין. ואמנם עדיף יותר לעשות כן בעזרת נשים.

ד מה שנוהגים כיום לחלק לצבור מיני מזונות, או פירות העץ ופירות האדמה, וכדומה, ביום השנה של הפטירה (יאר-צייט), אין בזה איסור לחלקם ולאכלם בבית הכנסת. ויש נוהגים להעמיד אדם אצל הדלת, וכשהצבור יוצא מבית הכנסת מחלקים להם הפירות.

ה תלמידי חכמים מותרים באכילה ושתיה בבית המדרש רק מדחוק. ואין הבדל בזה בין אכילה ושתיה לשאר דברים האסורים בבית הכנסת. ולענין זה אפילו מי שיש בו קצת תורה נכלל בכלל חכמים ותלמידיהם. והוא הדין לבאים לבית הכנסת כדי לשמוע שיעור תורה, וקובעים עתים לתורה, שמותרים לשתות תה או קפה בתוך בית הכנסת. ובכל זה אין לחלק בין בית הכנסת לבין בית המדרש, שאף בבית המדרש אין להתיר אכילה ושתיה ועישון סיגריה, ורק תלמידי חכמים ואברכים ולומדי השיעורים רשאים לאכול ולשתות בתוך בית המדרש. [נדוקא כשלומד בבית הכנסת, אבל אם בא לבית הכנסת רק כדי לאכול, אין להקל בזה גם בתלמיד חכם.

סיפור אכזרי שמת

באמצע המאה השש-עשרה עקר יהודי אנוס מפורטוגל לעיר הקודש צפת. לאחר שנים בהם נאלץ לקיים מצוות בסתר, הוא שמח לקראת הרגע בו יכל לשוב בגלוי לדת אבותיו. שנים לאחר-מכן הוא שמע בבית הכנסת דרשה של הרב על "לחם הפנים" אותו היו מקריבים בבית המקדש (ראה ויקרא יד, ה-ט). הרב לימד את ההלכות השונות הקשורות בלחם הפנים, שוחח על המשמעות המיסטית וציין כי כיום, בשל חטאינו נחרב בית המקדש ואיננו יכולים להעלות קורבן זה. היהודי לקח את הדברים ללב. כשהגיע הביתה, ביקש מאשתו להכין שתיים עשרה חלות מיוחדות ביום שישי הקרוב. הוא העביר לה את כל ההלכות ששמע בדרשה: עליה לנפות את הקמח שלוש עשרה פעמים, ללוש אותו בטהרה ולאפות את הבצק היטב. הוא ציין שהוא עומד להקריב את החלות מנחה לה' וכי הוא מקווה שבאור העולם יקבל את מנחתו ויאכל אותן.

אשתו מילאה בנאמנות אחר בקשתו. בשעות הצהריים המוקדמות של יום שישי, כשאיש לא היה בבית הכנסת, הביא היהודי את החלות אל בית הכנסת. הוא שטח תפילה לבורא העולם שיקבל את מנחתו ויאכל את החלות הטוריות ואף יהנה מהן. הוא הוסיף להתחנן בדמעות שלישי כי קורבן זה יכפר על עוונות בני ישראל, לאחר-מכן הניח אותן בארון הקודש ושב לביתו בצעדים קלים. מאוחר יותר הגיע שמש בית הכנסת כדי להשלים את ההכנות לקראת השבת. כמדי שבוע, הוא פתח את ארון הקודש כדי לוודא שספר התורה נמצא במקום הנכון ומוכן לקריאת התורה למחרת בבוקר. כשפתח את הארון הופתע לגלות חבילה עטופה; הוא פתח אותה וגילה שתיים עשרה חלות ריחניות! הוא לא ידע מהיכן הגיעו החלות אך גם לא השקיע בכך מחשבה רבה: הן נראו נפלא והדיפו ריח ניחוח – והשמש החליט לקחת אותן הביתה.

באותו ערב המתין היהודי בחוסר סבלנות לסיום התפילה. כשכולם עזבו את בית הכנסת, הוא ניגש בחיל וברעדה לארון הקודש ופתח את דלתותיו. החלות לא היו שם! הוא היה מאושר כל-כך. הוא מיהר הביתה וסיפר לאשתו כי אכן אלוקים לא בז לקורבנם הדל אלא קיבל את החלות ואכל אותן בעודן חמות!

"הבה לא נתעצל" אמר לה, "את רואה שהוא אוהב את החלות שלנו. עלינו להשתדל לעשות זאת בכל שבוע, בדיוק באותה מסירות ודייקנות בה עשינו זאת בפעם הראשונה."

התרגשותו דבקה גם באשתו והיא שיתפה פעולה בשמחה. בכל יום שישי בבוקר היא הכינה בנאמנות שתיים עשרה חלות יפהפיות כשהיא מקפידה על כל פרט ופרט, גדול קטן, וכל יום שישי אחר הצהריים הוא הביאן לבית הכנסת ושטח את תפילתו הכנה לבורא העולם.

ובכל יום שישי אחר הצהריים היה השמש מגיע לאסוף בשמחה את החלות הטעימות, ובכל יום שישי בערב היה היהודי מפורטוגל מודיע בשמחה לאשתו ששוב נתקבלה מנחתם הדלה. כך המשיך הדבר שבועות וחודשים.

ביום שישי אחד, נשאר הרב בבית הכנסת עד אחרי הצהריים, מאוחר מן הרגיל. היה זה אותו רב שנשא את הדרשה על "לחם הפנים", אותה דרשה שהעניקה השראה רבה כל כך ליהודי מפורטוגל. הוא ישב בבית הכנסת והכין את הדרשה אותה התעתד לשאת למחרת. להפתעתו ראה פתאום את אחד מאנשי קהילתו נכנס כשהוא נושא שתיים עשרה חלות, הולך לארון הקודש ומניח אותן בתוכו. הוא נוכח לראות שהאיש לא מודע לנוכחותו, ושמע אותו ממלמל תפילות נרגשות לאלוקים, שיקבל את מנחתו וייהנה מן החלות.

הרב הקשיב לו בתדהמה. בתחילה שתק, אך משהחל להבין מה מתרחש, התעורר בו כעסו. לבסוף לא הצליח למשול ברוחו וקרא בזעם: "עצור! טיפש שכמותך! כיצד אתה מסוגל לחשוב שאלוקינו אוכל ושותה? זהו חטא נורא לחשוב שאלוקים אוכל כמו בן תמותה פשוט! אתה חושב שהאל הוא זה שלוקח ואוכל את הכיכרות העלובות שלך? הרי זהו ודאי השמש שאוכל אותן!"

באותו רגע נכנס השמש לבית הכנסת וציפה לקחת את החלות שלו כרגיל. הוא הופתע לראות את הרב ואדם נוסף עומדים שם. הרב פנה אליו מיד ואמר לו, "אמור את האמת! האם אתה נוטל מארון הקודש מדי יום שישי חלות טריות?"

השמש הודה בכך מיד. הוא כלל לא היה נבוך. הוא לא יכול להבין מדוע הרב נסער כל כך ומדוע הוא צועק על האיש השני שנראה אומלל כל כך, אף שהכיר אותו וידע שהוא יהודי חסר השכלה אך כן וישר.

משהמשיך הרב את דברי התוכחה שלו, פרץ האיש בבכי. הוא הרגיש נורא ואיום. לא זו בלבד שלא עשה מצווה כפי שחשב, אלא שנראה היה שהוא אף חטא בחטא גדול. הוא התנצל בפני הרב על כך שלא הבין נכונה את הדרשה על לחם הפנים והתחנן בפניו לסלוח לו. הוא עזב את בית הכנסת בבושת פנים ובייאוש. כיצד יתכן ששגה כל כך? מה עליו לעשות כעת?

זמן קצר לאחר מכן הגיע לבית הכנסת אחד מתלמידיו של האר"י הקדוש – רבי יצחק לוריא. הוא אמר לרב כי הוא נשלח על-ידי האר"י שאמר כי הרב ילך לביתו ויפרד ממשפחתו, כי נגזר בשמיים שבזמן בו הוא אמור לשאת דרשה למחרת בבוקר הוא כבר ילך לעולמו.

הרב לא יכל להאמין למשמע אוזניו ולכן עשה את דרכו ישירות אל האר"י. "מאז שחרב בית המקדש לא הייתה לבורא העולם הנאה מרובה כמו שהייתה לנו מקורבנו של היהודי הפשוט. כאשר הוא היה מביא את החלות אל בית המקדש, היה בורא העולם מקבל אותם באהבה כאילו היו לחם הפנים; לפיכך נגזרה עליך מיתה כאשר גערת בו והפסקת אותו ממנהגו. זו גזירה מן השמיים ולא ניתן לשנותה."

הרב הלך הביתה וסיפר למשפחתו על כל מה שקרה. בשעת הדרשה בבוקר המחרת, כבר יצאה נשמתו כדי לשמוע דברי תורה בבית המדרש של מעלה, בדיוק כפי שניבא האר"י.

אתגר אפרטה

- ארון העדות: מה נשמר בתוכו?
- אומרים חז"ל: "הרוצה להחכים ידרים, והרוצה לעשיר יצפין" – היכן לומדים זאת בפרשה?
- מאין היו לבני ישראל עצי שיטים במדבר?
- "מיקשה תיעשה המנורה" – מה לומדים מכך?

*סיפור הפאשכיס – חלום se
היית כנסת פרק א'*

תחילתו של הסיפור הוא בראש השנה של שנת התשס"ז. הרב **מנחם שטיינברגר**, שליח חב"ד טרי בשכונת קריית-אילון בחולון, שכר אולם כדי לקיים בו את תפילות הימים-הנוראים, מכיוון שבשכונה עדיין לא היה בית-כנסת. בראש-השנה וביום-הכיפורים התמלא אולם התפילה עד אפס מקום, אך מה הלאה? דמי השכירות גבוהים וקשה לשאת בהם לאורך זמן. באין-ברירה הקיש על דלתו של אחד השכנים, **איינשטיין כהן** שמו, ושטח לפניו את מצוקתו. איינשטיין, הבעלים של אולמי 'ריסל' בתל-אביב, וחשוב יותר – בעל לב יהודי חם, ניאות להקצות לתפילות את קומת המרתף של ביתו, לזמן קצוב, "עד שתסתדרו."

תפילות אמוצאי שבת

בתפזורת הבאה מסתתרים 10 מושגים שקשורים לפרשת השבוע. בהצלחה!

ע	צ	י	ש	י	ט	י	מ
פ	ה	ת	ש	ל	ח	נ	נ
ז	ח	כ	פ	ת	ו	ר	ו
ר	צ	ל	ר	ו	ק	מ	ר
ז	ר	ת	ח	ר	ו	כ	ה
ה	מ	ז	ב	ח	ז	ה	ב
ב	א	ר	ג	מ	נ	ת	ה
ד	ק	ט	ו	ר	ת	א	א
י	מ	ג	ב	י	ע	י	מ
מ	פ	ר	ו	כ	ת	נ	ש